Europa-Parlamentet
2019-2024

Udenrigsudvalget

2023/2118(INI)

7.7.2023

UDKAST TIL BETÆNKNING

om menneskerettigheder og demokrati i verden og Den Europæiske Unions politik på området – årlig betænkning 2023
(2023/2118(INI))

Udenrigsudvalget

Ordfører: Nacho Sánchez Amor

PR_INI

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE 15

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om menneskerettigheder og demokrati i verden og Den Europæiske Unions politik på området – årlig betænkning 2023
(2023/2118(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,

– der henviser til den europæiske menneskerettighedskonvention,

– der henviser til artikel 2, 3, 8, 21 og 23 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU),

– der henviser til artikel 17 og artikel 207 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

– der henviser til verdenserklæringen om menneskerettighederne og andre FN-traktater og -instrumenter på menneskerettighedsområdet,

– der henviser til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder,

– der henviser til De Forenede Nationers konvention om forebyggelse af og straf for folkedrab fra 1948 og FN's Menneskerettighedsråds resolution 43/29 af 22. juni 2020 om forebyggelse af folkedrab,

– der henviser til De Forenede Nationers konvention af 18. december 1979 om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder,

– der henviser til erklæringen om afskaffelse af alle former for intolerance og forskelsbehandling på grundlag af religion eller tro, proklameret i De Forenede Nationers Generalforsamlings resolution 36/55 af 25. november 1981,

– der henviser til De Forenede Nationers erklæring vedrørende rettigheder for personer, der tilhører nationale eller etniske, religiøse eller sproglige minoriteter af 18. december 1992,

– der henviser til De Forenede Nationers erklæring om menneskerettighedsforkæmpere, som blev vedtaget ved konsensus ved De Forenede Nationers Generalforsamlings resolution 53/144 af 9. december 1998,

– der henviser til De Forenede Nationers konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder og de to valgfrie protokoller hertil, som blev vedtaget den 25. maj 2000,

– der henviser til De Forenede Nationers traktat om våbenhandel, som trådte i kraft den 24. december 2014, og EU's adfærdskodeks for våbeneksport af 5. juni 1998,

– der henviser til FN's Beijingerklæring fra september 1995,

– der henviser til De Forenede Nationers 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling, som blev vedtaget den 25. september 2015, særlig mål nr. 1, 4, 5, 8 og 10,

– der henviser til Europarådets konventioner af 4. april 1997 om beskyttelse af menneskerettigheder og menneskelig værdighed i forbindelse med anvendelse af biologi og medicin og tillægsprotokollerne hertil, af 16. maj 2005 om indsatsen mod menneskehandel og af 25. oktober 2007 om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug,

– der henviser til Europarådets konvention af 11. maj 2011 til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen), som ikke alle medlemsstater har ratificeret,

– der henviser til protokol nr. 6 til Europarådets konvention af 28. april 1983 om beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder vedrørende ophævelse af dødsstraffen,

– der henviser til Rådets forordning (EU) 2020/1998 af 7. december 2020 om restriktive foranstaltninger over for alvorlige krænkelser af menneskerettighederne[1],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/947 af 9. juni 2021 om oprettelse af instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa, og om ændring og ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 466/2014/EU og ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1601 og Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 480/2009[2],

– der henviser til Rådets konklusioner af 20. februar 2023 om EU's prioriteter i FN's menneskerettighedsfora for 2023,

– der henviser til EU-handlingsplanen om menneskerettigheder og demokrati 2020-2024, som Rådet vedtog den 17. november 2020, og midtvejsevalueringen heraf, som blev vedtaget den 9. juni 2023,

– der henviser til EU's handlingsplan om ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status i eksterne forbindelser 2021-2025 (EU's kønshandlingsplan III),

– der henviser til EU-strategien for børns rettigheder (2021-2024),

– der henviser til EU's retningslinjer vedrørende menneskerettighedsforkæmpere, som blev vedtaget af Rådet den 14. juni 2004,

– der henviser til EU's retningslinjer for fremme af overholdelse af den humanitære folkeret fra 2005 som ajourført i 2009,

– der henviser til EU's retningslinjer vedrørende dødsstraf, som blev ajourført af Rådet

[1] EUT L 410 I af 7.12.2020, s. 1.
[2] EUT L 209 af 14.6.2021, s. 1.

den 12. april 2013,

– der henviser til EU's retningslinjer for fremme og beskyttelse af alle menneskerettigheder for lesbiske, bøsser, biseksuelle, transpersoner og interseksuelle (LGBTI-personer), som blev vedtaget den 24. juni 2013,

– der henviser til EU's retningslinjer vedrørende menneskerettighederne hvad angår ytringsfrihed online og offline, som blev vedtaget af Rådet den 12. maj 2014,

– der henviser til EU's retningslinjer vedrørende menneskerettigheder for så vidt angår ikkeforskelsbehandling i EU's optræden udadtil, som blev vedtaget af Rådet den 18. marts 2019,

– der henviser til EU's menneskerettighedsretningslinjer for sikkert drikkevand og sanitet, som blev vedtaget af Rådet den 17. juni 2019,

– der henviser til de reviderede retningslinjer for en EU-politik over for tredjelande med hensyn til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, som blev vedtaget af Rådet den 16. september 2019,

– der henviser til de reviderede EU-retningslinjer for dialoger om menneskerettigheder med partnerlande/tredjelande, som blev godkendt af Rådet den 22. februar 2021,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 12. september 2012 med titlen "Demokratiets rødder og bæredygtig udvikling: EU's engagement i civilsamfundet på området eksterne forbindelser" (COM(2012)0492),

– der henviser til Rådets konklusioner af 10. marts 2023 om betydningen af civilsamfundets råderum for beskyttelse og fremme af grundlæggende rettigheder i EU,

– der henviser til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om virksomhedernes due diligence i forbindelse med bæredygtighed og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937 (COM(2022)0071),

– der henviser til EU's årsberetning om menneskerettigheder og demokrati i verden 2022,

– der henviser til Sakharovprisen for tankefrihed,

– der henviser til sin beslutning af 15. januar 2019 om EU's retningslinjer og mandatet for EU's særlige udsending til fremme af religions- og trosfrihed uden for EU[3],

– der henviser til sin beslutning af 23. oktober 2020 om ligestilling mellem kønnene i EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik[4],

– der henviser til sin beslutning af 19. maj 2021 om beskyttelse af menneskerettighederne og EU's eksterne migrationspolitik[5],

[3] EUT C 411 af 27.11.2020, s. 30.
[4] EUT C 404 af 6.10.2021 s. 202.
[5] EUT C 15 af 12.1.2022, s. 70.

– der henviser til sin beslutning af 19. maj 2021 om klimaændringernes indvirkning på menneskerettighederne og miljøforkæmperes rolle i denne sag[6],

– der henviser til sin beslutning af 8. juli 2021 om den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner (EU's Magnitskij-lov)[7],

– der henviser til sin beslutning af 16. september 2021 med henstillinger til Kommissionen om at identificere kønsbaseret vold som et nyt kriminalitetsområde som omhandlet i artikel 83, stk. 1, i TEUF[8],

– der henviser til sin henstilling af 17. februar 2022 til Rådet og næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om korruption og menneskerettigheder[9],

– der henviser til sin beslutning af 18. januar 2023 om menneskerettigheder og demokrati i verden og Den Europæiske Unions politik på området – årlig betænkning 2022[10] og til sine tidligere beslutninger om tidligere årlige betænkninger,

– der henviser til sine beslutninger om krænkelser af menneskerettighederne, demokratiet og retsstatsprincippet (også kaldet uopsættelige beslutninger), som er blevet vedtaget i henhold til forretningsordenens artikel 144 siden 2019, især de beslutninger, der er vedtaget i 2022 og 2023,

– der henviser til forretningsordenens artikel 54,

– der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A9-0000/2023),

A. der henviser til, at Unionen bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne som fastsat i artikel 2 i TEU; der henviser til, at Unionens optræden overalt i verden er styret af menneskerettighedernes universalitet og udelelighed;

B. der henviser til, at reel beskyttelse og forsvar af menneskerettigheder og demokrati ifølge traktaterne er kernen i EU's optræden udadtil;

C. der henviser til, at konsekvens og sammenhæng mellem EU's interne og eksterne politikker er afgørende for at opnå en effektiv EU-menneskerettighedspolitik;

D. der henviser til, at de lande, der har garanteret ethvert menneske mulighed for at udøve sine menneskerettigheder, er demokratier; der henviser til, at regelbaseret multilateralisme er det bedste organisatoriske system til at forsvare demokratier;

E. der henviser til, at antallet af autokratier er steget, idet 70 % af verdens befolkning nu

[6] EUT C 15 af 12.1.2022, s. 111.
[7] EUT C 99 af 1.3.2022 s. 152.
[8] EUT C 117 af 11.3.2022, s. 88.
[9] OJ C 342, 6.9.2022, p. 295.
[10] Vedtagne tekster, P9_TA(2023)0011.

lever under et autoritært styre ifølge Göteborg Universitet[11]; der henviser til, at denne stigning i autoritære styreformer, illiberalisme og populisme truer den globale regelbaserede orden, beskyttelse og fremme af menneskerettighederne i verden samt de værdier og principper, som Unionen bygger på;

F. der henviser til, at dette års midtvejsevaluering af EU-handlingsplanen vedrørende menneskerettigheder og demokrati 2020-2024 har vist, at der på trods af de fremskridt, der indtil videre er gjort, er behov for at gøre mere – navnlig i lyset af de hidtil usete udfordringer, som verden har oplevet siden planens vedtagelse;

Håndtering af globale tendenser og store udfordringer

1. forsvarer på ny menneskerettighedernes universalitet og udelelighed og det enkelte menneskes iboende værdighed; bekræfter på ny EU's og dets medlemsstaters pligt til at fremme og beskytte demokratiet og menneskerettighedernes universalitet overalt i verden;

2. understreger, at EU skal være fuldstændig parat til at imødegå stigningen i autoritære styreformer, illiberalisme og populisme og de tiltagende angreb på menneskerettighedernes universalitet, demokratiet og den humanitære folkeret;

3. fordømmer den stigende tendens til krænkelser af menneskerettighederne og de demokratiske værdier overalt i verden, som bl.a. henrettelser, tortur, vilkårlige anholdelser og tilbageholdelser, undertrykkelse af civilsamfundet og politiske modstandere, overdreven brug af vold fra offentlige myndigheders side, censur og trusler mod uafhængige medier; beklager dybt svækkelsen af beskyttelsen af demokratiske institutioner og indskrænkningen af civilsamfundets råderum overalt i verden;

4. peger på den udvidede værktøjskasse, der benyttes af autoritære og illiberale regimer til at opbygge rammer for udhuling af menneskerettighederne ved hjælp af lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige bestemmelser, der anvendes til at true civilsamfundet og bringe det til tavshed, kontrollere den dømmende magt og forfølge bl.a. menneskerettighedsforkæmpere, og således begrænse udøvelsen af grundlæggende rettigheder, hvilket er en åbenlys krænkelse af deres internationale menneskerettighedsforpligtelser;

5. bemærker med tilfredshed, at der også er "menneskerettighedslyspunkter" i denne situation med store udfordringer for menneskerettighederne på verdensplan; understreger, at der er behov for en mere strategisk anlagt kommunikation om menneskerettigheder og demokrati gennem udbredelse af nyheder om positive resultater, politikker og bedste praksis; bakker op om initiativet "positive menneskerettighedshistorier"[12] som et middel til at fremme positive historier om menneskerettighederne;

[11] Göteborg Universitet, "The world is becoming increasingly authoritarian - but there is hope", 2. marts 2023 https://www.gu.se/en/news/the-world-is-becoming-increasingly-authoritarian-but-there-is-hope.
[12] https://goodhumanrightsstories.net/.

Reaktion på udfordringerne med hensyn til universelle menneskerettigheder og demokrati

Opretholdelse af de internationale menneskerettigheder og den humanitære folkeret

6. understreger, at det er nødvendigt at værne om den humanitære folkeret; opfordrer til, at der reelt garanteres hurtig og uhindret transport af humanitær bistand under væbnede konflikter og til, at der systematisk oprettes humanitære korridorer, når og hvor det er nødvendigt i situationer med væbnede konflikter og krig; fordømmer de katastrofale humanitære konsekvenser og menneskerettighedskrænkelser, som følger af moderne krigsførelse og konflikter på verdensplan; påpeger de kønsspecifikke konsekvenser af væbnede konflikter og deres miljømæssige konsekvenser;

Retten til livet: vejen mod universel afskaffelse af dødsstraf

7. bemærker, at der trods tendensen i visse tredjelande til at tage skridt til at afskaffe dødsstraffen stadig er betydelige udfordringer i denne henseende; beklager, at antallet af gennemførte dødsdomme i andre tredjelande har nået sit højeste niveau i de seneste fem år; gentager sin opfordring til alle lande, der endnu ikke har gjort det, om at afskaffe dødsstraffen eller straks at indføre et moratorium som et første skridt mod afskaffelse;

Ytringsfrihed, mediefrihed og retten til information

8. er dybt bekymret over de stadig større tilbageslag for ytringsfriheden og mediefriheden rundt om i verden, navnlig for journalister; fordømmer, at journalister, menneskerettighedsforkæmpere og civilsamfundsorganisationer udsættes for censur gennem anvendelse af love om såkaldte "udenlandske agenter" og andre lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger, der er indført af autoritære og illiberale regimer; minder om sin dybe bekymring over brugen af strategiske retssager mod offentligt engagement for at bringe dem til tavshed;

Retten til tanke-, samvittigheds-, religions- og trosfrihed

9. gentager sin bekymring over krænkelser af retten til tanke-, samvittigheds-, religions- og trosfrihed; beklager dybt brugen af religion eller trosidentiteter som redskab til politiske formål og udelukkelsen af religiøse mindretal og religiøse samfund i visse tredjelande; henstiller, at den særlige udsending arbejder tæt sammen med og supplerer EU's særlige repræsentant (EUSR) for menneskerettigheder og Rådets Menneskerettighedsgruppe, og mener, at den særlige udsending for fremme af religions- og trosfrihed uden for EU i dette øjemed bør integreres i Tjenesten for EU's Optræden Udadtil på samme måde som de andre særlige udsendinge og EU's særlige repræsentanter;

Retten til ligestilling og ikkeforskelsbehandling

10. gentager sin fordømmelse af alle former for racisme, intolerance, fremmedhad og forskelsbehandling på grund af race, etnicitet, nationalitet, social klasse, handicap, kaste, religion, tro, alder, seksuel orientering eller kønsidentitet; fordømmer den voksende internationale trussel, som hadefuld tale, herunder online, udgør; gentager, at uddannelse og dialog spiller en afgørende rolle med hensyn til at fremme tolerance, forståelse og mangfoldighed;

Retten til frihed for tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling

11. fordømmer enhver handling eller ethvert forsøg på at legalisere, anspore til, tillade, give samtykke til eller acceptere tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf under alle omstændigheder;

Retten til offentlig deltagelse

12. bemærker, at retten til at deltage i frie og retfærdige valg ikke respekteres af autoritære og illiberale regimer; fremhæver, at disse regimer afholder falske valg med det formål at forankre deres magt, da de mangler reel politisk konkurrence og pluralisme; gentager sine opfordringer til EU om at undersøge muligheden for at indføre en stående indbydelse til valgobservation i demokrati-klausulen i EU's aftaler, den generelle toldpræferenceordning og tilsvarende mekanismer;

Kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene

13. understreger, at kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene er uomgængelige og udelelige menneskerettigheder såvel som et grundlag for retsstaten og modstandsdygtige demokratier; beklager dybt, at millioner af kvinder og piger stadig udsættes for forskelsbehandling og vold, navnlig i forbindelse med konflikter, og fratages deres værdighed og selvstændighed og sågar livet; opfordrer EU, dets medlemsstater og ligesindede partnere til at intensivere deres bestræbelser på at sikre den fulde udøvelse og beskyttelse af deres menneskerettigheder; opfordrer til et EU-charter om kvinders rettigheder; fordømmer på det kraftigste de tiltagende angreb på seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder rundt om i verden og kønsbaseret vold; glæder sig over EU's tiltrædelse af Istanbulkonventionen;

Migranters og flygtninges rettigheder

14. fordømmer udhulingen af menneskerettighederne og sikkerheden for migranter, flygtninge og tvangsfordrevne; bekræfter på ny deres umistelige menneskerettigheder og minder om staternes forpligtelse til at beskytte dem i overensstemmelse med den relevante internationale ret; opfordrer EU og dets medlemsstater til reelt at værne om deres rettigheder i EU's migrationspolitik og dets samarbejde med partnerlande i den forbindelse; er ekstremt bekymret over det hidtil usete antal tvangsfordrevne som følge af menneskerettighedskrænkelser (122 millioner ved udgangen af 2022), som er fordoblet i de seneste ti år;

Menneskerettigheder, erhvervsliv og handel

15. fremhæver samhandelens rolle som et vigtigt redskab til at fremme og forbedre menneskerettighedssituationen i EU's partnerlande; bemærker imidlertid, at der kun er sket få eller ingen forbedringer i nogle af de pågældende lande; beklager dybt de skadelige virkninger af overdrevne og udnyttelsesorienterede forretningsaktiviteter på menneskerettighederne og demokratiet; opfordrer til en hurtig og ambitiøs endelig aftale om direktivet om virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed med bindende EU-regler om ansvarlig virksomhedsadfærd for så vidt angår menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og miljørettigheder og en rettidig færdiggørelse af forbuddet mod tvangsarbejde for at sikre, at produkter fremstillet ved

brug af tvangsarbejde forbydes på EU-markedet;

LGBTIQ+-personers rettigheder

16. beklager dybt menneskerettighedskrænkelserne, herunder forskelsbehandling, forfølgelse, vold og drab, mod lesbiske, bøsser, biseksuelle, transpersoner, nonbinære, interkønnede og queerpersoner (LGBTIQ+) overalt i verden; er ekstremt bekymret over udbredelsen af had og anti-LGBTIQ+- narrativer og lovgivning rettet mod LGBTIQ+-personer og menneskerettighedsforkæmpere; gentager sin opfordring til fuld gennemførelse af LGBTIQ-strategien 2020-2025, som er EU's redskab til at forbedre situationen for LGBTIQ-personer i hele verden;

Barnets rettigheder

17. fordømmer den aftagende respekt for barnets rettigheder og de tiltagende krænkelser af disse rettigheder, bl.a. gennem vold, tidlige ægteskaber og tvangsægteskaber, seksuelt misbrug, herunder kønslemlæstelse, menneskehandel, børnearbejde, rekruttering af børnesoldater, manglende adgang til uddannelse og sundhedspleje, fejlernæring og ekstrem fattigdom; gentager sin opfordring til en systematisk og konsekvent tilgang til fremme og forsvar af børns rettigheder gennem alle EU's eksterne politikker;

Rettigheder for personer med handicap

18. er bekymret over udfordringerne med hensyn til den fulde udøvelse af rettigheder for personer med handicap, såsom adgang til uddannelse, sundhedspleje og beskæftigelse og deltagelse i det politiske liv; gentager sin opfordring til EU om at bistå partnerlandene med at udvikle politikker til støtte for omsorgspersoner for personer med handicap;

Ældre menneskers rettigheder

19. gentager sin opfordring til EU og medlemsstaterne om at udvikle nye muligheder for at styrke ældres rettigheder i betragtning af de mange udfordringer, de oplever, som bl.a. aldersbaseret forskelsbehandling, fattigdom, vold og manglende social beskyttelse;

Retten til fødevarer

20. minder om, at retten til fødevarer, herunder fysisk og økonomisk adgang til passende fødevarer eller midlerne til indkøb heraf, er en menneskerettighed; er ekstremt bekymret over udfordringerne i relation til retten til mad på verdensplan, især i krigs- og konfliktsituationer; opfordrer EU og dets medlemsstater til at fremme ufravigelige retningslinjer for retten til mad inden for FN-systemet;

Retten til et rent, sundt og bæredygtigt miljø

21. fremhæver, at klimaforandringerne og deres indvirkning på miljøet har direkte indvirkning på den reelle udøvelse af alle menneskerettighederne; anerkender det vigtige arbejde, der udføres af civilsamfundsorganisationer, miljømenneskerettighedsforkæmpere og aktivister fra oprindelige befolkningsgrupper

for beskyttelse af et rent, sundt og bæredygtigt miljø; beklager den risiko, som miljømenneskerettighedsforkæmpere og aktivister fra oprindelige befolkningsgrupper står over for, og opfordrer til, at de garanteres effektiv beskyttelse;

Menneskerettigheder og digitale teknologier

22. er bekymret over den trussel, som kunstig intelligens (AI) kan udgøre for demokratier og menneskerettigheder, navnlig hvis den ikke er behørigt reguleret; glæder sig over Rådets konklusioner af 26. juni 2023 om at styrke EU's rolle og lederskab inden for global digital forvaltning, navnlig dets position som formgiver af det globale digitale regelsæt, og glæder sig i den forbindelse over forslaget til forordning om harmonisering af reglerne om kunstig intelligens, der skal beskytte menneskerettighederne og de fordele, som AI kan tilbyde, for menneskers trivsel;

Styrkelse af EU's værktøjskasse til fremme og beskyttelse af menneskerettigheder og demokrati overalt i verden

EU-handlingsplanen vedrørende menneskerettigheder og demokrati

23. bemærker, at EU's og medlemsstaternes hidtidige gennemførelse af EU-handlingsplanen vedrørende menneskerettigheder og demokrati, selv om den er betydelig, stadig halter bagefter, navnlig, som det fremgår af midtvejsevalueringen, på grund af de hidtil usete udfordringer, som verden har oplevet siden dens vedtagelse, og glæder sig i den forbindelse over styrkelsen af handlingsplanen for den resterende periode med henblik på at maksimere synergierne og komplementariteten mellem menneskerettigheder og demokrati på lokalt, nationalt og globalt plan;

EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder

24. støtter fuldt ud det arbejde, der udføres af EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder, med hensyn til at bidrage til synligheden af og sammenhængen i EU's menneskerettighedstiltag i EU's optræden udadtil; fastholder hans centrale rolle i EU's fremme og beskyttelse af menneskerettighederne ved at samarbejde med tredjelande og ligesindede partnere;

Instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa og det tematiske program for menneskerettigheder og demokrati

25. minder om den grundlæggende rolle, som instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa, herunder dets tematiske program for menneskerettigheder og demokrati, spiller som et EU-flagskibsinstrument med hensyn til at fremme og beskytte menneskerettigheder og demokrati overalt i verden; fremhæver behovet for at gå i dialog med civilsamfundet i alle EU's relevante eksterne aktiviteter; gentager, at det er vigtigt at strømline en menneskerettighedsbaseret tilgang i EU's udenrigspolitiske instrumenter;

EU's internationale aftaler

26. understreger, at menneskerettighedsklausuler bør gælde for alle EU's internationale aftaler som et "væsentligt element", herunder sektor- og investeringsaftaler; bemærker,

at EU frem til 2014 formelt aktiverede menneskerettighedsklausulerne to gange, og siden da kun har vedtaget "passende foranstaltninger" i henhold til disse klausuler ved én lejlighed; gentager, at EU stillet over for sine partnerlandes vedvarende overtrædelser af menneskerettighedsklausulerne bør reagere hurtigt og beslutsomt, herunder ved at suspendere de relevante aftaler, hvis andre alternativer viser sig ikke at være virkningsfulde;

EU's menneskerettighedsdialoger

27. understreger den vigtige rolle, som menneskerettighedsdialoger spiller i EU's menneskerettighedsværktøjskasse og som et centralt redskab til gennemførelse af EU-handlingsplanen om menneskerettigheder og demokrati; gør opmærksom på, at disse dialoger bør komme ind på situationen med hensyn til alle menneskerettighederne og demokrati med de relevante lande; bemærker, at menneskerettighedsdialogerne bør betragtes som et centralt element i et vedvarende EU-engagement og ikke som et fritstående instrument; minder om, at disse dialoger skal anvendes i sammenhæng og synergi med andre instrumenter; gentager, at det er nødvendigt at tage enkeltsager op og sikre en passende opfølgning; opfordrer til, at synligheden af disse dialoger og resultaterne af dem øges, herunder gennem offentliggørelse af en fælles pressemeddelelse;

Den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner

28. glæder sig over den tiltagende anvendelse af den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner som et vigtigt politisk redskab i EU's forsvar af menneskerettigheder og demokrati i hele verden; bemærker imidlertid de udfordringer, som kravet om enstemmighed udgør i forbindelse med vedtagelse af dem, og gentager sin opfordring til, at der indføres afstemning med kvalificeret flertal i forbindelse med afgørelser om den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner; støtter fuldt ud muligheden for at indføre målrettede korruptionsbekæmpende sanktioner inden for EU's rammer i den henseende, hvilket har været en mangeårig prioritet for Parlamentet, enten gennem medtagelse af sådanne i forordningen om den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner eller gennem en anden ordning; fremhæver behovet for fuldstændig håndhævelse af sanktionerne og opfordrer til, at der gribes ind over for omgåelser;

Demokratistøtteaktiviteter

29. gentager sin bekymring over autoritære og illiberale regimers tiltagende angreb på demokrati og demokratiske standarder; understreger, at forsvaret af og støtten til demokrati rundt om i verden i stigende grad bliver af geopolitisk og strategisk interesse; gør på ny opmærksom på betydningen af EU-valgobservationsmissioner og Parlamentets bidrag til at udvikle og fremme deres metoder; opfordrer til, at ressourcerne i Europa-Parlamentets Gruppe for Demokratistøtte og Valgkoordinering styrkes;

EU's støtte til menneskerettighedsforkæmpere

30. er ekstremt bekymret over angrebene på og chikanen mod menneskerettighedsforkæmpere og deres familier, lokalsamfund og advokater og finder

de stadig mere sofistikerede midler, der benyttes til at forfølge dem, særligt bekymrende; støtter helhjertet menneskerettighedsforkæmperes arbejde og EU's indsats for at sikre beskyttelse af dem i hele verden; opfordrer til, at EU og dets medlemsstater anvender EU's retningslinjer vedrørende menneskerettighedsforkæmpere fuldstændigt og konsekvent; opfordrer til, at der gøres en indsats for at styrke synligheden af EU's foranstaltninger og kanaler til beskyttelse af og støtte til menneskerettighedsforkæmpere: gentager sin opfordring til Kommissionen om at påtage sig en proaktiv rolle i oprettelsen af en EU-dækkende visumordning for udstedelse af visum til flere indrejser til menneskerettighedsforkæmpere, der er i fare;

Bekæmpelse af straffrihed og korruption

31. understreger, at både straffrihed og korruption muliggør og forværrer menneskerettighedskrænkelser og demokratiske tilbageskridt; glæder sig over foranstaltningerne til bekæmpelse af korruption i EU's eksterne politikker i den fælles meddelelse fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik af 3. maj 2023 om bekæmpelse af korruption (JOIN (20203) 0012); støtter bestemmelserne om bekæmpelse af korruption, som indgår i EU's handelsaftaler med tredjelande; fremhæver den vigtige rolle, som civilsamfundet spiller i tredjelande for tilsynet med bekæmpelsen af straffrihed og korruption;

EU-tiltag på multilateralt niveau

32. gentager, at det er nødvendigt, at EU og dets medlemsstater taler med én stemme i FN og i andre multilaterale fora; opfordrer EU og dets medlemsstater til at sikre et særskilt og permanent sæde for Unionen i multilaterale fora, herunder i FN's Sikkerhedsråd; opfordrer EU-delegationerne til at spille en større rolle i multilaterale fora, hvilket de bør have tilstrækkelige ressourcer til;

33. glæder sig over den politiske og finansielle støtte, som EU har ydet til Den Internationale Straffedomstol (ICC), herunder anklagemyndigheden ved ICC; opfordrer EU og dets medlemsstater til fortsat at støtte ICC med de nødvendige midler og ressourcer og til at anvende alle de instrumenter, det råder over, til at styrke bekæmpelsen af straffrihed overalt i verden;

Team Europe-tilgangen

34. beklager de tilfælde af forskellige tilgange til beskyttelse og fremme af menneskerettighederne i tredjelande, der er set på medlemsstaternes ambassader og EU-delegationerne; understreger, at EU-medlemsstaternes ambassader bør gøre det til en prioritet at spille en stadig større rolle med hensyn til at fremme og beskytte menneskerettighederne og samtidig støtte civilsamfundet i tredjelande; bemærker, at dette ansvar ikke udelukkende bør påhvile EU-delegationerne; opfordrer indtrængende EU og dets medlemsstater til at optrappe deres bestræbelser på at fremme og beskytte menneskerettighederne og demokratiet overalt i verden;

°

° °

35. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Den Europæiske Unions særlige repræsentant for menneskerettigheder, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, FN's Sikkerhedsråd, FN's generalsekretær, formanden for FN's Generalforsamlings 77. samling, formanden for FN's Menneskerettighedsråd, FN's højkommissær for menneskerettigheder og EU's delegationschefer.

BEGRUNDELSE

Hvert år vedtager Europa-Parlamentet tre årlige betænkninger om EU's udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik og menneskerettighedspolitikker.

De tre betænkninger omhandler:

- gennemførelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik – årlig betænkning 2023 (baseret på beretningen fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender til Europa-Parlamentet om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik) – AFET-udvalgets kompetence
- menneskerettigheder og demokrati i verden og Den Europæiske Unions politik på området – årlige betænkning 2023 (baseret på EU's årsberetning om menneskerettigheder og demokrati i verden 2022) – DROI-underudvalgets kompetence, og
- gennemførelsen af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik – årlig betænkning 2023 (baseret på beretningen fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender til Europa-Parlamentet om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik) – SEDE-underudvalgets kompetence.

I disse betænkninger overvåges og vurderes gennemførelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder EU's menneskerettighedspolitik og den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. De er et centralt element i Europa-Parlamentets bidrag til udformningen af EU's udenrigspolitik, først og fremmest med hensyn til den styrkede kontrolret, som Lissabontraktaten gav Europa-Parlamentet. Det er meget vigtigt, at Europa-Parlamentet reagerer på årsberetningerne fra andre institutioner, så snart de offentliggøres.